

Privremena verzija

PRESUDA SUDA (osmo vijeće)

5. prosinca 2019.(\*)

„Zahtjev za prethodnu odluku – Socijalna sigurnost radnika migranata – Uredba (EZ) br. 883/2004 – Prijevremena starosna mirovina – Prihvatljivost – Iznos ostvarene mirovine koji mora biti viši od najnižeg zakonskog iznosa – Uzimanje u obzir samo mirovine stežene u predmetnoj državi članici – Neuzimanje u obzir prijevremene starosne mirovine stežene u drugoj državi članici – Različito postupanje s radnicima koji su se koristili svojim pravom na slobodno kretanje”

U spojenim predmetima C-398/18 i C-428/18,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koje je uputio Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Visoki sud Galicije, Španjolska), odlukama od 25. svibnja i od 13. lipnja 2018., koje je Sud zaprimio 15. lipnja odnosno 28. lipnja 2018., u postupcima

**Antonio Bocero Torrico** (C-398/18),

**Jörg Paul Konrad Fritz Bode** (C-428/18)

protiv

**Instituto Nacional de la Seguridad Social,**

**Tesorería General de la Seguridad Social,**

SUD (osmo vijeće),

u sastavu: L. S. Rossi, predsjednica vijeća, J. Malenovský i F. Biltgen (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: G. Hogan,

tajnik: L. Carrasco Marco, administratorica,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 2. svibnja 2019.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za A. Bocera Torrica i J. P. K. F. Bodea, J. A. André Veloso i A. Vázquez Conde, *abogados*,
- za Instituto Nacional de la Seguridad Social i Tesoreríju General de la Seguridad Social, P. García Perea, R. Dívar Conde i M. L. Baró Pazos, *letradas*,
- za španjolsku vladu, L. Aguilera Ruiz, u svojstvu agenta,
- za Europsku komisiju, N. Ruiz García, D. Martin i B.-R. Killmann, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 11. srpnja 2019.,

donosi sljedeću

## **Presudu**

1 Zahtjevi za prethodnu odluku odnose se na tumačenje članka 48. UFEU-a i Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti (SL 2004., L 166, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku poglavlje 5., svezak 3., str. 160.).

2 Zahtjevi su upućeni u okviru spora između Antonija Bocera Torrica, s jedne strane, te Instituta Nacional de la Seguridad Social (Državni zavod za socijalno osiguranje, Španjolska) (u daljnjem tekstu: INSS) i Tesoreríe General de la Seguridad Social (Opća riznica za socijalno osiguranje), s druge strane, te u okviru spora između Jörga Paula Konrada Fritza Bodea i tih dvaju tijela o odbijanju njihova zahtjeva za priznanje prava na prijevremenu starosnu mirovinu.

## **Pravni okvir**

### ***Pravo Unije***

3 Uvodna izjava 9. Uredbe br. 883/2004 glasi:

„Sud je nekoliko puta dao mišljenje o mogućnosti jednakog postupanja s davanjima, dohotkom i činjenicama; ovo bi naelo trebalo izričito usvojiti i razviti ga, poštujući sadržaj i duh sudskih odluka.”

4 U članku 1. točki (x) te uredbe izraz „prijevremena starosna mirovina” definiran je kao mirovina koja se stječe prije uobičajene dobi za priznavanje prava na mirovinu i koja se i dalje ostvaruje nakon što osoba napuni spomenutu dob ili se zamjenjuje drugom starosnom mirovinom.

5 Na temelju članka 3. stavka 1. točke (d) navedene uredbe, ona se primjenjuje na sve zakonodavstvo o granama socijalne sigurnosti koje se odnose, među ostalim, na davanja za slučaj starosti.

6 Članak 4. te uredbe, naslovljen „Jednakost postupanja”, određuje:

„Ako ovom Uredbom nije drugačije predviđeno, osobe na koje se ona primjenjuje uživaju ista prava na davanja i podliježu istim obvezama, u skladu sa zakonodavstvom svake države članice kao i njezini državljani.”

7 Članak 5. Uredbe br. 883/2004, naslovljen „Jednako postupanje s davanjima, dohotkom, činjenicama ili događajima”, predviđa:

„Ako ovom Uredbom nije drukčije predviđeno, a u smislu posebno utvrđenih provedbenih propisa, primjenjuje se sljedeće:

(a) ako na temelju zakonodavstva nadležne države članice primanje davanja iz sustava socijalne sigurnosti i drugog dohotka ima određene pravne učinke, odgovarajuće odredbe tog zakonodavstva također se primjenjuju na primanje istovjetnih davanja ostvarenih na temelju zakonodavstva druge države članice ili na dohodak ostvaren u drugoj državi članici;

(b) ako se na temelju zakonodavstva nadležne države članice pravni učinci pripisuju pojavi određenih činjenica ili događaja, ta država članica uzima u obzir slične činjenice ili događaje koji nastanu u bilo kojoj državi članici kao da su nastali na njihovom državnom području.”

8 Sukladno članku 6. te uredbe, naslovljenom „Zbrajanje razdoblja”:

„Ako ovom Uredbom nije drukčije predviđeno, nadležna ustanova države članice rije zakonodavstvo uvjetuje:

– stjecanje, zadržavanje, trajanje ili ponovnu uspostavu prava na davanja,

[...]

navršenim razdobljima osiguranja, zaposlenja, samozaposlenja ili boravišta, u mjeri u kojoj je to potrebno, uzima u obzir razdoblja osiguranja, zaposlenja, samozaposlenja ili boravišta navršena prema zakonodavstvu bilo koje druge države članice kao da se radi o razdobljima navršenim prema zakonodavstvu koje primjenjuje.”

9 U poglavlju 5. glave III. navedene uredbe, koje sadržava odredbe koje se odnose na starosne i obiteljske mirovine, članak 52. te uredbe, naslovljen „Priznavanje davanja”, u stavku 1. određuje

„Nadležna ustanova određuje pripadajući iznos davanja:

(a) na temelju zakonodavstva koje primjenjuje, samo ako su uvjeti za stjecanje prava na davanja ispunjeni isključivo prema nacionalnom pravu (samostalno davanje);

(b) putem određivanja teoretskog iznosa i nakon tog stvarnog iznosa (razmjerni dio davanja), kako slijedi:

i. teoretski iznos davanja jednak je davanju koje bi određena osoba mogla zatražiti kad bi sva razdoblja osiguranja i/ili boravišta, navršena na temelju zakonodavstva drugih država članica, bila navršena na temelju zakonodavstva koje se primjenjuje na dan priznavanja prava na davanje. Ako na temelju tog zakonodavstva iznos ne ovisi o trajanju navršenih razdoblja, taj se iznos smatra teoretskim iznosom;

ii. nadležna ustanova tada utvrđuje stvarni iznos razmjernog davanja, primjenjujući na teoretski iznos omjer između trajanja razdoblja navršenih prije nastanka osiguranog slučaja prema zakonodavstvu koje primjenjuje i ukupnog trajanja razdoblja navršenih prije nastanka osiguranog slučaja na temelju zakonodavstva svih država članica na koje se to odnosi.”

10 Članak 58. te uredbe, koji je također sadržan u navedenom poglavlju, a naslovljen je „Priznavanje prava na dodatak”, glasi kako slijedi:

„1. Korisnik davanja na koje se primjenjuje ovo poglavlje ne može u državi članici boravišta na temelju njegovog zakonodavstva mu pripada davanje primati davanje niže od najnižeg davanja određenog tim zakonodavstvom za razdoblja osiguranja ili boravišta jednaka svim razdobljima uzetim u obzir za davanje u skladu s ovim poglavljem.

2. Nadležna ustanova te države članice mu plaća kroz cijelo razdoblje boravišta na njezinom državnom području dodatak jednak razlici ukupnih davanja predviđenih na temelju ovog poglavlja i iznosa najnižeg davanja.”

## Španjolsko pravo

11 Ley General de la Seguridad Social (Opći zakon o socijalnom osiguranju), koji je proširen tekst odobren Real Decretom Legislativo 8/2015 (Kraljevska zakonodavna uredba 8/2015) od 30. listopada 2015. (BOE br. 261 od 31. listopada 2015.), u verziji koja se primjenjivala na dan nastanka činjenica o kojima je riječ u glavnim postupcima (u daljnjem tekstu: LGSS), u članku 208. stavku 1. predviđao je:

„Pretpostavke za priznanje prava na prijevremenu starosnu mirovinu na zahtjev zainteresirane osobe su:

- (a) navršena dob koja je najviše dvije godine manja od dobi koja se u svakom slučaju primjenjuje u skladu s odredbama članka 205. stavka 1. točke (a), pri čemu se u tu svrhu ne primjenjuju koeficijenti smanjenja iz članka 206.
- (b) dokaz o stvarnom razdoblju uplate doprinosa od barem 35 godina, pri čemu se u tu svrhu ne uzima u obzir proporcionalni dio za bonuse. [...]
- (c) u slučaju da su ispunjene opće i posebne pretpostavke za navedeni način umirovljenja, iznos ostvarene mirovine mora biti veći od iznosa najniže mirovine na koju predmetna osoba ima pravo zbog svoje obiteljske situacije s navršениh 65 godina života. U protivnom, predmetna osoba nema pravo na ovaj oblik prijevremene starosne mirovine.”

12 člankom 14. stavkom 3. Real Decreta 1170/2015, sobre revalorización de pensiones del sistema de seguridad social y de otras prestaciones sociales públicas para el ejercicio 2016 (Kraljevska uredba 1170/15 o ponovnom određivanju mirovina iz sustava socijalnog osiguranja i drugih javnih socijalnih davanja za 2016.) od 29. prosinca 2015. (BOE br. 312 od 30. prosinca 2015.) određeno je:

„Ako je nakon primjene odredbi iz prethodnog stavka zbroj iznosa mirovina koje španjolsko i inozemno zakonodavstvo priznaju na temelju dvostranih ili višestranih sporazuma o socijalnom osiguranju manji od iznosa najniže mirovine koja se isplaćuje u Španjolskoj, osiguraniku se, ako boravi na državnom području i ispunjava potrebne zahtjeve propisane općim pravilima, jamči razlika između zbroja priznatih španjolskih i inozemnih mirovina i navedenog najnižeg iznosa.

Kad je riječ o mirovinama koje su uređene uredbama [Europske] unije o socijalnom osiguranju, primjenjuju se odredbe članka 50. Uredbe Vijeća (EEZ) br. 1408/71 od 14. lipnja 1971. o primjeni sustava socijalne sigurnosti na zaposlene osobe, samozaposlene osobe i članove njihovih obitelji koji se kreću unutar Zajednice [u verziji koja je izmijenjena i ažurirana Uredbom Vijeća (EZ) br. 118/97 od 2. prosinca 1996. (SL 1997., L 28, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 7., str. 7.), kako je izmijenjena Uredbom (EZ) br. 1992/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. (SL 2006., L 392, str. 1.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 5., svezak 1., str. 260.) i članka 58. [Uredbe br. 883/2004].

[...]”

### Glavni postupci i prethodna pitanja

13 A. Bocero Torrico, koji je rođen 15. prosinca 1953., INSS-u je 16. prosinca 2016. podnio zahtjev za priznanje prava na prijevremenu starosnu mirovinu. Na dan podnošenja tog zahtjeva mogao je dokazati da je uplatio doprinose za 9947 dana u Španjolskoj te za 6690 dana u Njemačkoj. Stvarni iznos starosne mirovine na koju ima pravo u Njemačkoj je 507,35 eura, dok je iznos koji bi mogao zahtijevati u Španjolskoj na ime prijevremene starosne mirovine 530,15 eura.

14 J. P. K. F. Bode, koji je rođen 4. lipnja 1952., INSS-u je 31. svibnja 2015. podnio zahtjev za priznanje prava na prijevremenu starosnu mirovinu. Na dan podnošenja tog zahtjeva mogao je dokazati da je uplatio doprinose za 2282 dana u Španjolskoj te za 14 443 dana u Njemačkoj. U potonjoj državi članici ostvaruje pravo na mirovinu u stvarnom iznosu od 1185,22 eura. Prema mišljenju J. P. K. F. Bodea, iznos koji bi mogao zahtijevati u Španjolskoj na temelju prijevremene starosne mirovine je 206,60 eura. Prema izjavama INSS-a, iznos potonjeg davanja je 99,52 eura.

15 Navedeni zahtjevi za mirovine odbijeni su jer iznos potonjih ne doseže najniži mjesečni iznos na koji žalitelji u glavnim postupcima imaju pravo zbog svoje obiteljske situacije na svoj 65. rođendan, odnosno 784,90 eura u slučaju A. Bocera Torrica i 782,90 u slučaju J. P. K. F. Bodea. Nakon što su mu zainteresirane osobe podnijele žalbe, INSS je potvrdio to odbijanje.

16 Tužba koju je A. Bocero Torrico podnio protiv INSS-a i Opće riznice za socijalno osiguranje Juzgado de lo Social nº 2 de Ourense (Radni sud br. 2 u Ourenseu, Španjolska) te ona koju je J. P. K. F. Bode podnio protiv tih tijela Juzgado de lo Social nº 2 de A Coruña (Radni sud br. 2 u A Coruñi, Španjolska) odbijene su. Ti sudovi smatrali su da je iznos „ostvarene mirovine” u smislu članka 208. stavka 1. točke (c) LGSS-a, koji mora biti viši od iznosa najniže mirovine na koju zainteresirana osoba ima pravo s navršenih 65 godina života kako bi ostvarila pravo na prijevremenu starosnu mirovinu, iznos stvarne mirovine koju je dužna isplaćivati Kraljevina Španjolska. Oni su se oslanjali na cilj španjolskog zakonodavstva, čija je svrha izbjegavanje plaćanja dodatka do iznosa najniže zakonske starosne mirovine osobama koje još nisu navršile zakonsku dob za umirovljenje zadržavajući ih na tržištu rada.

17 Žalitelji u glavnim postupcima podnijeli su žalbu protiv presuda navedenih sudova Tribunalu Superior de Justicia de Galicia (Visoki sud Galicije, Španjolska). Taj sud ističe da, na temelju članka 14. stavka 3. Kraljevske uredbе 1170/2015, španjolsko zakonodavstvo dopušta dodjelu dodatka na mirovinu samo za razliku između ukupnih davanja koja se duguju u skladu s propisima Unije i najniže mirovine u Španjolskoj. Slijedom toga, trebalo bi uzeti u obzir mirovine koje su stvarno isplaćene A. Boceru Torricu i J. P. K. F. Bodeu kako u Španjolskoj tako i u Njemačkoj na način da nijedan od njih ne može zahtijevati dodatak na mirovinu. Stoga oni ne opterećuju španjolski sustav socijalnog osiguranja.

18 Sud koji je uputio zahtjev pita se predstavlja li način na koji INSS tumači izraz „ostvarena mirovina” iz članka 208. stavka 1. točke (c) LGSS-a za potrebe utvrđivanja postojanja prava radnika na prijevremenu starosnu mirovinu, odnosno uzimaju li u obzir samo stvarnu mirovinu koju je dužna isplaćivati Kraljevina Španjolska, diskriminaciju koja se protivi pravu Unije. On ističe da bi radnik koji ima pravo na mirovinu koju su dužne isplaćivati barem dvije države članice mogao ne ostvarivati pravo na prijevremenu starosnu mirovinu, dok bi ga radnik koji ima pravo na mirovinu u istom iznosu koju je dužna isplaćivati samo Kraljevina Španjolska ostvarivao.

19 U tim je okolnostima Tribunal Superior de Justicia de Galicia (Visoki sud Galicije) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeće prethodno pitanje, koje je postavljeno u istovjetnom obliku u predmetima C-398/18 i C-428/18:

„Trebali li članak 48. UFEU-a tumačiti na način da mu se protivi nacionalni propis koji kao uvjet za ostvarivanje prava na prijevremenu starosnu mirovinu nalaže da je iznos ostvarene mirovine viši

od iznosa najniže mirovine na koju bi predmetna osoba imala pravo na temelju istog nacionalnog propisa, pri čemu se izraz 'ostvarena mirovina' mora tumačiti kao stvarna mirovina koju isplaćuje samo nadležna država članica (u ovom slučaju Španjolska), a ne uračunava se stvarna mirovina koju bi toj osobi, na temelju davanja iste prirode, mogla isplaćivati jedna ili više drugih država članica?"

20 Odlukom predsjednika Suda od 25. srpnja 2018. predmeti C-398/18 i C-428/18 spojeni su u svrhu pisanog i usmenog dijela postupka i u svrhu donošenja presude.

### O prethodnom pitanju

21 Uvodno valja istaknuti da, iako se prethodno pitanje izričito odnosi na članak 48. UFEU-a, sud koji je uputio zahtjev u obrazloženjima svojih odluka kojima se upućuje prethodno pitanje navodi odredbe Uredbe br. 883/2004.

22 S tim u vezi valja utvrditi da su prijevremene starosne mirovine poput onih o kojima je riječ u glavnim postupcima obuhvaćene područjem primjene te uredbe. Naime, na temelju njezina članka 3. stavka 1. točke (d), ona se primjenjuje na zakonodavstvo o davanjima za slučaj starosti. Usto, izraz „prijevremena starosna mirovina” definiran je u članku 1. točki (x) navedene uredbe.

23 U tim okolnostima pitanja koja je postavio sud koji je uputio zahtjev treba ispitati s obzirom na Uredbu br. 883/2004 (vidjeti analogijom presude od 18. siječnja 2007., Celozzi, C-332/05, EU:C:2007:35, t. 14. i od 18. prosinca 2014., Larcher, C-523/13, EU:C:2014:2458, t. 29.).

24 Stoga valja smatrati da sud koji je uputio zahtjev svojim pitanjem u biti pita treba li odredbe Uredbe br. 883/2004 tumačiti na način da im se protivi zakonodavstvo države članice koje kao pretpostavku za ostvarivanje prava radnika na prijevremenu starosnu mirovinu nalaže da je iznos ostvarene mirovine viši od iznosa najniže mirovine na isplatu koje bi taj radnik imao pravo kad navrší zakonsku dob za umirovljenje na temelju tog zakonodavstva, pri čemu se izraz „ostvarena mirovina” mora tumačiti kao da se odnosi na mirovinu koju je dužna isplaćivati samo ta država članica, a ne odnosi se na mirovinu koju bi navedeni radnik mogao ostvariti na temelju istovjetnih davanja koju je dužna isplaćivati neka druga država članica ili više njih.

25 Što se tiče odredbe španjolskog prava o kojoj je riječ u glavnim postupcima, odnosno članku 208. stavku 1. točki (c) LGSS-a, činjenica da ta odredba uvjetuje ostvarivanje prava na prijevremenu starosnu mirovinu time da je iznos ostvarene mirovine viši od iznosa najniže mirovine na koju bi zainteresirana osoba imala pravo kad navrší zakonsku dob za umirovljenje nije kao takva dovedena u pitanje u glavnim postupcima.

26 S tim u vezi valja utvrditi da se nijedna odredba glave I. Uredbe br. 883/2004, koja sadržava njezine opće odredbe, ni njezine glave II. poglavlja 5., kojim su obuhvaćene posebne odredbe koje se, među ostalim, primjenjuju na starosne mirovine, ne protivi takvom pravilu.

27 Osobito, iz članka 58. navedene uredbe – koji predviđa da korisnik starosne mirovine ne može primati davanje niže od najnižeg davanja određenog zakonodavstvom države članice boravišta i da mu nadležna ustanova te države članice prema potrebi isplaćuje dodatak jednak razlici ukupnih dugovanih davanja i iznosa najnižeg davanja – ne proizlazi da je država članica dužna dodijeliti prijevremenu starosnu mirovinu ako iznos te mirovine na koji potonji ima pravo ne doseže iznos najniže mirovine koju će primati kada navrší zakonsku dob za umirovljenje.

28 Međutim, žalitelji u glavnim postupcima osporavaju činjenicu da, kada nadležne institucije i španjolski sudovi utvrđuju postojanje prava na prijevremenu starosnu mirovinu, one pojam „ostvarena mirovina” tumače kao da se odnosi samo na mirovinu koju je dužna isplaćivati

Kraljevina Španjolska, a ne i na mirovine koje su dužne isplaćivati druge države članice na koje bi zainteresirana osoba eventualno imala pravo.

29 Što se tiče, kao prvo, odredbi Uredbe br. 883/2004 koje su primjenjive u takvim okolnostima, valja podsjetiti na to da članak 5. te uredbe sadržava načelo jednakog postupanja. Iz njezine uvodne izjave 9. proizlazi da je zakonodavac Unije u tekst navedene uredbe želio unijeti načelo sudske prakse jednakog postupanja s davanjima, dohociama i činjenicama kako bi se to načelo razvilo, poštujući sadržaj i duh sudskih odluka Suda (presuda od 21. siječnja 2016., Vorarlberger Gebietskrankenkasse i Knauer, C-453/14, EU:C:2016:37, t. 31.).

30 S tim u vezi, članak 5. točka (a) Uredbe br. 883/2004 predviđa da se, ako na temelju zakonodavstva nadležne države članice primanje davanja iz sustava socijalne sigurnosti i drugog dohotka ima određene pravne ukinke, odgovarajuće odredbe tog zakonodavstva također primjenjuju na primanje istovjetnih davanja ostvarenih na temelju zakonodavstva druge države članice ili na dohodak ostvaren u drugoj državi članici.

31 Kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 45. svojeg mišljenja, valja smatrati da je ta odredba primjenjiva na situacije poput onih o kojima je riječ u glavnim postupcima. Naime, „primanje davanja iz sustava socijalne sigurnosti” u smislu navedene odredbe treba smatrati mirovinom na koju žalitelji u glavnim postupcima imaju pravo. Na temelju članka 208. stavka 1. točke (c) LGSS-a, pravo na tu mirovinu, ako njezin iznos prekorači iznos najniže mirovine koja se primjenjuje u trenutku navršavanja zakonske dobi za umirovljenje, proizvodi pravni učinak koji se sastoji od toga da potonji ostvaruju pravo na prijevremenu starosnu mirovinu.

32 Suprotno tomu, za razliku od onoga što žalitelji u glavnim postupcima tvrde u svojim pisanim očitovanjima, činjenične situacije u glavnim predmetima nisu obuhvaćene člankom 6. Uredbe br. 883/2004. Naime, taj članak, naslovljen „Zbrajanje razdoblja”, predviđa da država članica, radi utvrđivanja stjecanja prava na davanja iz sustava socijalnog osiguranja, uzima u obzir razdoblja osiguranja, zaposlenja, samozaposlenja ili boravka navršena prema zakonodavstvu drugih država članica, dok je u predmetnom slučaju riječ o tome treba li iznos mirovina na koje žalitelji imaju pravo u drugoj državi članici uzeti u obzir za utvrđivanje postojanja prava na prijevremenu starosnu mirovinu.

33 Isto tako, radi davanja odgovora na pitanje suda koji je uputio zahtjev ne primjenjuje se članak 52. stavak 1. točka (b) Uredbe br. 883/2004, na koji se također pozivaju žalitelji u glavnim postupcima. Naime, i ta se odredba odnosi na zbrajanje razdoblja osiguranja ili boravka navršenih na temelju zakonodavstava svih predmetnih država članica. Usto, ona se ne odnosi na stjecanje prava na starosnu mirovinu, nego na izračun iznosa dugovanih davanja (vidjeti u tom smislu, kad je riječ o odgovarajućim odredbama Uredbe br. 1408/71, u verziji koja je izmijenjena i ažurirana Uredbom br. 118/97, kako je izmijenjena Uredbom br. 1992/2006, presudu od 3. svibnja 2011., Tomaszewska, C-440/09, EU:C:2011:114, t. 22. i navedenu sudsku praksu).

34 Kao drugo, valja ispitati usklađenost odredbe nacionalnog prava poput članka 208. stavka 1. točke (c) LGSS-a, kako ga tumače nadležne institucije i nacionalni sudovi, s člankom 5. točkom (a) Uredbe br. 883/2004.

35 Na temelju potonje odredbe, radi primjene nacionalnog pravnog pravila poput članka 208. stavka 1. točke (c) LGSS-a, nadležna tijela predmetne države članice trebaju uzeti u obzir ne samo primanje davanja iz sustava socijalne sigurnosti koja je zainteresirana osoba ostvarila na temelju zakonodavstva te države nego i primanje istovjetnih davanja ostvarenih u svakoj drugoj državi članici.

36 Kad je riječ o starosnim mirovinama, Sud je već imao priliku tumačiti pojam „istovjetnih

davanja" iz navedenog ?lanka 5. to?ke (a) kao da se odnosi na dvije starosne mirovine koje su usporedive s obzirom na cilj koji se nastoji postići tim davanjima i propisima kojima su ona uspostavljena (vidjeti u tom smislu presudu od 21. sije?nja 2016., Vorarlberger Gebietskrankenkasse i Knauer, C-453/14, EU:C:2016:37, t. 33. i 34.).

37 ?ini se da iz spisa kojim Sud raspolaže proizlazi da su starosne mirovine na koje žalitelji u glavnim postupcima imaju pravo u Njema?koj u tom smislu istovjetne mirovinama koje bi oni mogli zahtijevati u Španjolskoj na ime prijevremene starosne mirovine, provjera ?ega je ipak na sudu koji je uputio zahtjev.

38 Iz toga slijedi da se ?lanku 5. to?ki (a) Uredbe br. 883/2004 protivi tuma?enje pojma „ostvarena mirovina” poput onoga iz ?lanka 208. stavka 1. to?ke (c) LGSS-a, koje se odnosi samo na mirovinu koju je dužna ispla?ivati Kraljevina Španjolska, a ne i na onu na koju žalitelji u glavnim postupcima imaju pravo u Njema?koj.

39 Taj zaklju?ak potvr?uje ispitivanje situacija o kojima je rije? u glavnim postupcima s obzirom na na?elo jednakog postupanja, ?iji je poseban izraz jednako postupanje s davanjima, dohotkom, ?injenicama i doga?ajima iz njezina ?lanka 5. (vidjeti u tom smislu presudu od 21. velja?e 2008., Klöppel, C-507/06, EU:C:2008:110, t. 22.).

40 S tim u vezi, valja podsjetiti na to da na?elo jednakog postupanja, kako je sadržano u ?lanku 4. Uredbe br. 883/2004, ne zabranjuje samo izravnu diskriminaciju na temelju državljanstva korisnika sustavâ socijalnog osiguranja nego i sve druge prikrivene oblike diskriminacije koji primjenom drugih kriterija razlikovanja stvarno dovode do istog rezultata (vidjeti analogijom presudu od 22. lipnja 2011., Landtová, C-399/09, EU:C:2011:415, t. 44. i navedenu sudsku praksu).

41 Tako valja smatrati neizravno diskriminativnim pretpostavke nacionalnog prava koje, iako se primjenjuju neovisno o nacionalnosti, u bitnome ili u velikoj ve?ini poga?aju radnike migrante kao i pretpostavke koje se primjenjuju bez razlike, a mogu ih lakše ispuniti nacionalni radnici nego radnici migranti ili i one koje mogu osobito naštetiti potonjima (presuda od 22. lipnja 2011., Landtová, C-399/09, EU:C:2011:415, t. 45. i navedena sudska praksa).

42 Me?utim, odbijanje nadležnih tijela države ?lanice da za potrebe utvr?ivanja postojanja prava na prijevremenu starosnu mirovinu uzmu u obzir mirovinska davanja na koja radnik koji se koristio svojim pravom na slobodno kretanje ima pravo u drugoj državi ?lanici može tog radnika staviti u situaciju koja je nepovoljnija od one u kojoj se nalazi radnik koji je cijeli svoj radni staž ostvario u prvoj državi ?lanici.

43 Me?utim, nacionalno zakonodavstvo poput onoga o kojem je rije? u glavnim postupcima može se opravdati u mjeri u kojoj se njime nastoji postići cilj u op?em interesu, pod uvjetom da je prikladno za njegovo ostvarenje i da ne prekora?uje ono što je nužno za njegovo postizanje (vidjeti u tom smislu osobito presudu od 18. prosinca 2014., Larcher, C-523/13, EU:C:2014:2458, t. 38.).

44 S tim u vezi, INSS i španjolska vlada na raspravi su naveli da je cilj primjene pretpostavke doseganja iznosa najniže mirovine na koju zainteresirana osoba ima pravo kad navrší zakonsku dob za umirovljenje, za potrebe ostvarivanja prava na prijevremenu starosnu mirovinu, smanjiti odlaske u takvu mirovinu. Usto, time što isklju?uje pravo na prijevremenu starosnu mirovinu u slu?ajevima u kojima bi njezin iznos koji bi mogla zahtijevati zainteresiranoj osobi davao pravo na dodatak na mirovinu, ta pretpostavka omogu?uje izbjegavanje dodatnog optere?enja španjolskog sustava socijalnog osiguranja.

45 Me?utim, kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u to?ki 49. svojeg mišljenja, ?ak i kad bi



takva razmatranja mogla predstavljati ciljeve u općem interesu u smislu sudske prakse navedene u točki 42. ove presude, argumenti koje su istaknuli INSS i španjolska vlada ne mogu opravdati diskriminatornu primjenu takve pretpostavke na štetu radnika koji se koriste svojim pravom na slobodno kretanje.

46 S obzirom na prethodna razmatranja, na postavljeno pitanje valja odgovoriti tako da članak 5. točku (a) Uredbe br. 883/2004 treba tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice koje kao pretpostavku za ostvarivanje prava radnika na prijevremenu starosnu mirovinu nalaže da je iznos ostvarene mirovine viši od iznosa najniže mirovine na isplatu koje bi taj radnik imao pravo kad navrší zakonsku dob za umirovljenje na temelju tog zakonodavstva, pri čemu se izraz „ostvarena mirovina” mora tumačiti kao da se odnosi na mirovinu koju je dužna isplaćivati samo ta država članica, a ne odnosi se na mirovinu koju bi navedeni radnik mogao ostvariti na temelju istovjetnih davanja koju je dužna isplaćivati neka druga država članica ili više njih.

### **Troškovi**

47 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnim postupaka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupaka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (osmo vijeće) odlučuje:

**Članak 5. točku (a) Uredbe (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti treba tumačiti na način da mu se protivi zakonodavstvo države članice koje kao pretpostavku za ostvarivanje prava radnika na prijevremenu starosnu mirovinu nalaže da je iznos ostvarene mirovine viši od iznosa najniže mirovine na isplatu koje bi taj radnik imao pravo kad navrší zakonsku dob za umirovljenje na temelju tog zakonodavstva, pri čemu se izraz „ostvarena mirovina” mora tumačiti kao da se odnosi na mirovinu koju je dužna isplaćivati samo ta država članica, a ne odnosi se na mirovinu koju bi navedeni radnik mogao ostvariti na temelju istovjetnih davanja koju je dužna isplaćivati neka druga država članica ili više njih.**

Potpisi

\* Jezik postupka: španjolski